

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó-ra.....	2 „ (1 „)
Egyszám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szombat, március 12.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

A harc után.

Kolozsvár, márc. 12.

(f.) A nagy parlamenti háború véget ért. A nagy zaj megszűnt mindenfelé. A békés munkanapjára virradtunk. Várva-vártuk e napot s eljövételét az igaz hazafiság szinte örömeivel üdvözljük.

Vártuk e napot, mert a harc, melybe belekényszerítettünk, már súlyosan nehezedett nemzetünk parlamentáris és közgazdasági életére; de vártuk azért is, mert a nehéz harc mellett nem juthatott idő sok fontos, sürgős és Magyarországot előbbre vinni hivatott törvényjavaslat elintézésére sem.

És mégis ma, midőn a harcnak már vége van, ma, mikor a munka már tetteleg is megkezdődött, ma is csak azt mondhatjuk, hogy erre a harcra lényegében a magyar nemzeti élet céljából elkerülhetetlen szükség volt.

Szükség volt arra, hogy — bár ugyan nem úgy, mint történt a végtelenségig húzódó — erős ellentétállással a magyar nemzet tanúságot tegyen erejéről és bizonyítékot szolgáltatasson arról, hogy első sorban is magyar, s mint magyar akar élni. Ez a harc az első határozott lépés volt az igazi magyar nemzeti állam ideáljára fel. S ha talán e lépéssel még nem is haladtunk nagy utat nemese célunk felé, de legalább már a helyes uton vagyunk s e kis lépéssel is előbb állván, közeledtünk az ideálhoz.

A természetben nincsen ugrás. Régi igazság ez és ma is áll a nemzet életére is. A régi rosszat, melyet már a megszokás ereje is támogat, nehezen lehet levetkőzni, de józan életfelfogás mellett mégis azt elhagyni legalább akarni kell. A magyar nemzet egyik örökös bűne a nemzeti erények elhanyagolása, a magyar jelleggel való nemtörődés volt s ezen alapjáró állapotában a dualizmus nyújtotta kis körön belül is, szövetséges szomszédunk igája alá önként nyújtotta edzett nyakát. A legjobban uton voltunk immár, hogy a magyar nemzet minden faji jellegét, a magyar önértéket kiveszni lássuk s az általunk vértől és pénztől táplált katonaság volt a leg-

talmasabb tényező arra, hogy fiainkat abban a veszedelmes irányban nevelve, kiölje belőlük a magyar érzést, de más részről mindent inzul-táljon a mi magyar.

És a legszomorubb a dologban az volt, hogy ezt a visszás állapotot a magyar nemzet egy emberöltő óta a legteljesebb apáthiával szemlélte. Nem tett ellene semmit, mert úgy vélte, hogy nem tehet. Nem tudta azt, hogy kétségtelen joga mellett, ereje is kell legyen, és van ahhoz, hogy ezen a helyzeten változtasson.

És József trombitájára volt szükség, hogy felébredjen a magyar nemzet dermedtségéből s az osztrák szellem ellen fellázadva harcba szálljon ellenségeivel s ellenségei barátjaival s egy világ előtt tanúságot tegyen arról, hogy tud, hogy mer akarni, s hogy van ereje akaratának érvényt is szerezni.

Ez volt tehát a nemzeti harc első, mondjuk erkölcsi diadala.

És talán ezt az erkölcsi — nem kicsinyelhető eredményt látva felesleges is az obstrukció egyéb, jelentőségében azonban szintén fontos eredményeit vizsgálgatni.

Felesleges azért is, mert hogy eredményeket ért el, azt mindenki tudja és ismeri s mert ezen eredmények főfontosságát mi is abban látjuk, hogy az eddig elszigetelt, tőlünk egészen elkülönített, velünk szemben idegen militarizmus bástyáin is rést ütött általa a magyar nemzeti szellem. A rést tovább tágitani s a már megtört uton tovább haladni pedig csak mi tőlünk függ.

Lám a vaslanc is apró szemekből van összeállítva. Minden szem külön készül: Egy-egy önálló egész. És mégis. A kész szemhez ha egy újabbat tűzünk, majd ismét újabbat, elkészül az egész lánc, mely erős, mely összetart s melyet aztán elszakítani nem egy könnyen lehet.

Becsüljük meg tehát azt a pár — még kevés, de ép — láncszemet, melyet a lefolytatott harcban a magyar nemzeti szellem előhaladása érdekében összekovácsolni sikerült, mert ha a munkát kitartással tovább folytatjuk, abból elszakíthatatlan lánc lesz, a mely megfogja

alkotni az ideális magyar nemzeti államot.

És ez a szent cél lebegjen szemünk előtt, most mikor a békés munka határához értünk.

E cél elérése érdekében vettük elé annak idején a harci fegyvereket s most mikor azokat leraktuk, e gondlattal vegyük kézbe a munka eszközeit is.

És e mellett, most mikor a függetlenségi párt hazafias magatartása az utolsó órában parlamentáris életünk agóniájában, lehetővé tette a pártabszolutizmus fenyegető rémének elűzését, szívünkbe tett kezekkel tegyünk fogadalmat arra is, hogy ellenségeinkkel, de ha kell még barátainkkal szemben is, hű örei leszünk az alkotmánynak, s ennek égése alatt iparkodunk elérni az igazi fő célt: Magyarország függetlenségét.

A lélekemelő nap.

Írta: Kossuth Ferenc.

A nagy történetíró, a ki összekötő láncot képez az utolsó kuruc és az első nyegvennyolcas közt... az őz tudós, kinek lelke a nagy Rákóczi idejében él, de szíve a jelenkor hazájáért dobog, az a törhetetlen hazafi, a ki annyit olvasott a multak könyvében, hogy meglátja benne a jövő tükrét is és ebben: a szabad és független magyar hazát... Thaly Kálmán, odakiáltott pártunk nevében azok elé, kik már-már annyira megfedkeztek magukról, hogy forradalmi harc terévé akarták átváltoztatni a parlamenti küzdelmek porondját, azzal, hogy erőszakot akartak állítani az erőszakkal szemben. És az obstrukció véget ért, Tisza visszavonta ismeretes indítványát.

Minket, kik hazáinkat minden személyes szempontoknál végtelentül jobban szeretjük és akiknek látását tehát nem homályosíthatja el az egyéni szenvedély, mi tisztán láttuk: mily nagy különbség van egy kis számú hajlíthatatlan ellenzék erőszakoskodása és a kormány és pártjának erőszakoskodása közt.

Amaz kellemetlen, alkalmatlan, káros, közérdeket sértő, romboló; de még sem rombolja le az alkotmányos biztosítékokat; nem üt oly rést, a milyenen az idegen önkény áramlata behatolhatna a védő sáncok mögé, mert csak ellophatja és használhatatlanná teszi, talán hosszú időre, a nemzeti gondolatnak egy igen becses fegyverét, az

obstrukciót, melylyel élni szabad, de visszaélni nem!

Ellenben a kormány és a többség erőszakoskodása magát a nemzet védbástyáját rombolja le s az alkotmány védelme helyett a parlamenti forradalommal igyekszik leverni.

Mi tehát habozás nélkül megragadtuk a kormánynak rombolásra kész kezét.

Nagy táborunkban azonnal felhangzott a harci kőrt; ott volt a tábor, készen a csatákra, úgy, mint a mikor a nemzet akaratát, a száz küldöttség harmincezer záradékának akaratát tolmácsolta, küzdött és győzött.

Mi volt most táborbaszállásunknak célja? Az volt, hogy ne engedjük meg semmi áron, hogy a magyar parlamenti alkotmányos védekezésnek lehetőségét tegye tönkre a kormány; a mivel úgy állította volna oda a nemzetet bármely idegen erőszakkal szembe, hogy vagy meg kelljen magát adnia, vagy fegyvert ragadnia, még a legkedvezőtlenebb helyzetben is.

Azon cél mellett, hogy ne engedjünk rést ütni a magyar szabadság legerősebb bástyáján s oly előzményt teremteni, melyre hivatkozva bármely törvényt ezentul a házszabály ad hoc megváltoztatásával keresztül lehessen hajtani bármely idegen zsarnoknak, a ki magának többséget bir összeharagcsolni... ez a cél hasonlíthatatlanul fontosabb volt előttünk, mint a kártékony obstrukció akármilyen rombolásának megszüntetése.

Arra sem tekintettünk, hogy az következzék be, a mit megjósoltunk azoknak, a kik az ő sáncain mögül többet lövöldöztek ránk, mint a közös ellenfélre. Meri régóta vivnak testvérharcot ellenünk és most sem tühették, hogy mi beláttuk azt, hogy meddővé lett a közdelem, melyet közösen folytattunk és most már csakis az országnak s polgárainak óriási károkat okozhat.

De mielőtt összecsapott volna a mi nagy táborunk a rombolásra kész még nagyobb kormánypárttal, a mi lelkiismeretünk hangján sikoltott fel a haza: »Mentsétek meg a jövő számára a nemzeti ellentállás lehetőségét« és »ne romboljátok le az ostromlással s a védelemmel azt a templomot, melynek romjai alá hazátokat temethettek el.«

Meghallották e hangot jobbról és balról; elismerés tehát jobbra is, balra is! Ott is, itt is nehéz volt most már hallgatni a hazafiság végső intó szavára, de még nehezebb kimondani e szót: mementó! A meg-

ható jelenetben a magyar hazafiság ragyogó kitörését fogja meglátni a világ!

Ne zavarjuk tehát e szép látványt a mai napon azzal, hogy a fénylő napsugáron túl a sötét láthatárt vizsgáljuk!

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 11.

Elnök: Perczel Dezső.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bemutatja a beérkezett irományokat. Az Ugron-párt élt záróbeszéd-jogával.

Eltér Zsigmond pár szóval elfogadásra ajánlotta határozati javaslatát, mely arról szól, hogy a kormány készítsen kimutatást arról, hogy az új ágyúk beszerzésénél Magyarország ipara mily arányban részesül?

Lovász Márton is elfogadásra ajánlja a magyar tisztiek hazahozatáról szóló határozati javaslatát. Egyszersmint kéri a kormányt, hogy mondjon valami határidőt, a mikorra megcsinálják a katonai igazságszolgáltatás reformját.

Ugron Gábor a vita során az ostrom-állapotról szóló törvényjavaslatot sürgette. Mivel az ő indítványa szóról szóra egyezik Deák Ferenc 1868-iki javaslatával — elfogadásra ajánlja indítványát, melynek háború esetén igen nagy hasznát látná az állam. Az osztrákok már rég gondoskodtak az ostromállapot jogviszonyainak rendezéséről.

Csávolszky Lajos záróbeszédében kijelenti, hogy Ugron Gábor, mikor a tegnapi ülésen barátairól beszélt, akik megbízták őt, hogy a leszerelést bejelentse, ő nem helyesli Ugron nyilatkozatát, melynek semmi eredménye nincs, minthogy a kormány állását megerősítette; az obstrukció megszüntetésének nem örvend, mert sohasem kezd olyan politikai küzdelemben, amelynek feladására örvendő vágyakozik.

Holló Lajos kijelenti, hogy akármilyen történik is, ebben az országban nem lesz nyugalom mindaddig, míg a nemzet jogai nem érvényesülnek. Az élethálálarc a nemzeti érdek és a katonai uralom között szünetelhet egy időre, de véget nem érhet másként, mint a nemzeti érdekek győzelmével.

Nyíry Sándor honvédelmi miniszter nem lehetett jelen a tegnapi ülésen s így csak ma mond halás köszönetet Thaly Kálmánnak, (Eljenzés jobbról.) aki az országot felszabadította egy lidércnyomás alól s az ellenzéknek is, mely lemondott a további rendkívüli küzdelemről.

Madarász József: Nem kértünk a köszönetből!

Nyíry Sándor honvédelmi miniszter a határozati javaslatok közül csak Tóth Jánosét fogadja el, mely statisztikai adatokat kér a kormánytól.

Münnich Aurél előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

hogy a szónok belemelegedett s volt ideje gondolkozni az adandó válasz fölött. De bevallotta, hogy soha nem volt életében olyan pillanat, mely úgy zavarba hozta volna, mint Matyi beszédének bevezetése.

Az esti lég kellemes hűsében mentünk vissza a vasúti állomáshoz, jobbról egy igen szép nagy birtok mellett haladtunk el. Birtokosa H. Péter. Beszélte Matyi, hogy mikor báró Edelsheim Gyulától megvette s a 4000 hold árát készpénzben lefizette, a báró megjegyezte, hogy honnan van annyi pénze?

— Nem is zsidó az exellenc, a kit a bankjánál meg nem lehet sütni.

Három nap, ha még oly kellemes is, elég a Hortobágyon s hogy viszonyozzuk a szíves látást, Deli Matyit föl vittük magunkkal a fővárosba, hogy élvezze az ellentétet. Azonban a pusztá szabad fia, a fűtött kemencéhez hasonló utcákat és szobákat nem állta ki tovább 48 óránál, ott hagyott mint szent Pál az oláhokat.

A Hortobágy romantikája most már csak mese, a pusztá andalító csendjét megzavarja a Debrecen—Mátá felé járó vasút dübörgése; a nyájak méla kolompját elnyomja a locomobil harsány fűtése s a mátai állomás éles csengettyűje; a nagy 40000 hold sik, pusztá földet mindinkább megsebzti az ekevas s a tündér déliab ragyogó fényes játékait felváltja a szűztalaj kiapadhatatlan termőképességű humuszába vetett „élet“ smaragd és aranyzsinó tenger hullámzása.

A tréfák apja pedig, feledhetetlen kedves emlékü házigazdánk Deli Matyi, ott alussza örök álmát a mátai csarda közelében, nem engede, hogy a peféria temetőben tegyék nyugalomra. A hol élt és boldog volt, ott álmódja tovább a vadvirágos puszták tündéri esthajnalát; álmódik a mindig fogyatkozó pásztortüzekről; a csikósok virtuszáról és arról a nagy, csak a puszták faiban kifejtett határtalan szabadságeretéről, a mely volt — nincs.

TÁRCA.

Hortobágyi emlékek.

Írta: Tanács József.

III.

A csárdai verekedés után egy megbárátkozott a társaság, hogy a juhászok estére birkapaprikára, a csikósok pedig másnap délre malacpörköltre hívtak meg a cserényhez.

A meleg kezdett alábbhagyni s figyelemztettek, hogy későre ne induljunk, mert a délelőtti kiverő bika felborítja kocinkat, már többeket megkergetett. Segítünk rajta — mondá — Deli Matyi.

Már a cserény mellett álló „rémfán“ hámozták a bikát, de még jó ideig lesz időnk szétnézni, míg a bognácsokhoz ülhetünk.

A „rémfárdól“ jut eszembe a tréfa, a mit Ballagi Mór követett el az Akadémia nyelvészeti osztályával: e szót „rémfán“ ő sem ősmerte s csak a hortobágyi kirándulásán fűdözte fel, midőn eredeti magyar szavakat keresett és gyűjtött. A nyelvészeti osztály ülésén vitáztak az akadémikusok s Ballagi fogadást ajánlott, — egy ebédet az István főhercegen — ha megmondják, mit jelent e szó: „rémfán“? Persze mindnyáján akasztófának minősítették, egyebet nem tudtak belőle kihozni, míg végre Ballagi ismertetette meg, hogy a „rémfán“ az, a mire a mészárosok, és hentesek a leölt állatot akasztják. A fogadást megnyerte, mert az akasztófának más a jelentősége.

Három hatalmas bognácsban párolgott az ízletes paprikás s ezeket a leterített szubákra telepedve vettük körül; a zsebünkben hozott bicskákkal szedgettük a porhanyós falatokat, a miket a juhászok kalap nagyságú fakanalakkal fordítván a bognács tartalmát, — erősen kínálgatták. J. barátunk egyedül egy bognácsot vette magát, Mind megmentettük a becstelét,

mert bicskánk volt, csak a két L. fiu nem hozott magával s szégyenszemre fanyársakat kellett faragtatni a juhászokkal, hogy részt vehessenek a vacsorában. A csikóbőrös kulacsokat megtöltve hoztuk, de bizony az egyik juhász háromszor is beszamaragott a csárdába, hogy megtöltve hozza ki. A juhászok dudaszó mellett rakták a kutyakopogót; később azután került egy pár menyecske is, a kiket a társaság tagjai forgattak meg.

Bizony megvártuk mi a pásztortüznél s a ragyogó csillagos bűvös ég alatt a felkelő napot.

Deli Matyinnál illatos szénán délelőtt tíz órákor ébredve, ismét a debreceni fozatos és a cigánypercsenye mellé kellett állanunk. Majd Matyi felkapva tudós szamarára, a kocsióra parancsolt bennünket. Várnak a csikósok. A nádasban bóbólt az előző napon kiverő bika, szembe jön velünk egy barna gyerek lóháton s nagyokat csórdit karikás ostarával, a ló nyakán a pánnya kötél.

— Megálljatok fiúk, most jön a java. Mondja Deli Matyi.

A karikás kongatására elfojtott bögés és csobogás hallatszik a nádasból s pár pillanat múlva meglepetve áll a nádas szélén a nekivadott bika. E meglepetés pillanatát felhasználja a csikós s egy szempillantás alatt a bika szarvaira dobja a pánnyát s hajrá! örült vágatásba kezd, a bika utána. A vad futás közben, kocsiaink körül folyik, míg a ló után vérben forgó szemekkel rohanó bika végkép kimerülve, lihegve, kilógó párolgó nyelvvel megtorpan és felbukik. Deli Matyi pedig leszállt a csasíró s revolveréből homlokba lötte a vonagló állatot. Csak így lehetett ártalmatlanná tenni.

A hajnali hazamenetelnél Matyi egy lovas legényt küldött be Szoboszlóra, nem tudtuk miért? A bika kivégzése után a kanca cserényhez kocsiztunk, a csikósok által adott malacpörkölt ebédre. Nem mesze volt oda a csikó cserény s Deli Matyi azt ajánlotta, hogy sétáljunk el addig. Találtunk ott már négy kék lobogós ingű

barna legényt rövid puskákkal felfegyverkezve. Deli Matyi is kért egy kék inget s magára vévén, ajánlotta:

— No most fiúk hasaljatok le a cserény tulsó oldalára, fölüljétek és a fejetekeket föl ne emeljétek, bármí fog is történni.

Jó félórai heverés után szekérrögrés hallatszik s csakhamar a cserény közelébe érkezett, mert csak arra letünk figyelmesek, hogy a cserényben heverésző legények fölugranak s halljuk:

— Megállj! Ki vagy? Pénzedet, vagy életedet!

Egy félénk hang felel:

— Betyár urak az Istenért! Ne bántsanak! Nem vagyok én utas, Orvos István vagyok én a szoboszlói főmőlnár!

A közelben delelő 800 drb kanca sem követ el oly rohögést, a milyen kacagás e szavakra felhangzott.

Matyi szól:

— Jöhettek fiúk!

Az elképpent doktor alig tudott magához jönni az ijedség és a megváltozott helyzetből.

Úgy történt az eset, hogy Matyi hajnalban levelet küldött dr. Molnár István szoboszlói főorvos jó barátjának, hogy jöjjen ki azonnal a kanca cserényhez, mert egy csikós halálán van, beverték a fejét. Így esalta ki a vendégségre és ezt a tréfát eszelte ki, mely a várakozáson túl is jól sikerült. A főorvos Honból származott s nagyon félt az akkor Balmaz-Újvárostól Tisza-Füredig garázdálkodó Dönti Peti pusztai betyártól és szentül azt hitte, hogy a lovakat megragadó puskás legény és társai a Dönti Peti bandája.

A doktortól sikerült tréfa eldőntötte a délután sorsát, a doktor is maradt s a malacpörköltre küldött számtalan csikóbőrös kulacsok mellett megindult a duka melletti „csikós“ és „kulacs“ csárdás tánc. Este felé a csikósok feleségei is kijöttek ki Szoboszló, ki Cégéről s a pásztortüzek világánál s a milliárd csillag ragyogásánál ismét napföltötteg jártuk a ropogóst. A hajnali hűsben

A Ház általánosságban elfogadja az unjonejavaslatot s elveti Tóth János javaslatának kivételével az összes háttározati javaslatokat.

Szavazás közben házszabályvita volt arról, hogy ellenpróbat mikor lehet kérni a szavazásról? A házszabályok szerint ellenpróbat akkor van helye, ha az eredmény kétséges. Az elnök úgy ma járzza a szabályt, hogy ellenpróbat rendelt akkor, amikor öszerint kétséges az eredmény. Kubik Béla, Ugron Gábor és Polónyi Géza szerint pedig akkor kellene ellenpróbat elrendelni, ha azt a képviselők közül többen kívánják.

A részletes tárgyalás során, a javaslat címénél Szederkényi Nándor módosítást ad be, hogy a magyar hadseregnek szavazza meg az unjonekat az országgyűlés.

Lengyel Zoltán is módosítást ad be arra, hogy a javaslat ne az 1903. évben megszavazandó, hanem az 1903. évre szóló unjonekjavaslatról szóljon.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter ehhez hozzájárul.

Zichy Aladár gróf is módosítást ad be arra, hogy az unjonekat ne a közös hadseregnek, hanem a magyar sorhadi csapatoknak szavazzák meg.

Holló Lajos pártolja Szederkényi indítványát.

Műnnich Aurél előadóját ellenzi úgy Szederkényi, mint Zichy Aladár módosítását, mert nem áll az, hogy a magyar ifjakat csak a magyar sorhadi csapatokba lehet besorozni. (Nagy zaj a baloldalon.)

A ház elfogadja az eredeti címet Lengyel Zoltán módosításával.

A második szakaszánál Nyíri Sándor honvédelmi miniszter módosítást adott be. Az első szakaszánál Holló Lajos és Szederkényi Nándor adott be módosítást arra, hogy »közös hadsereg« kifejezés ne legyen benne a törvényben. Műnnich Aurél előadóját felszólalása után a ház a módosítást elvetette s az eredeti szakszt elfogadta.

A második szakaszánál Nyíri Sándor honvédelmi miniszter módosítást adott be, amely szerint az 1903. évi unjonek ne összesen vonuljanak be, hanem azonnal, a mint a sorozás után állományba veszik. Kötelező ígéretet azonban nem tehet, de valószínűnek tartja, hogy az 1903. évi unjonek nem teljes három évig, hanem hat-hét hónappal kevesebb ideig fognak szolgálni.

Ugron Gábor azt érti a módosításból, hogy az 1903. évi unjonekat a rendes idő lejártá után is benttartják pár hónapig: pedig ha nem három, hanem négy évfolyam lesz benne egyszerre, ekkor a katonaság el sem tér majd a kaszárnyákból.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter feleli, hogy a katonák szabadságolása csak adminisztratív természetű intézkedés, de nem törvény. A módosítás nem zárja ki, hogy a katonák szabadságoltassanak.

Rátay László felhívja a miniszter figyelmét azokra a szerencsétlen katonákra, a kik az obstrukció áldozatai.

Nyíri miniszter azt feleli, hogy meg van győződve, hogy a hadügyi vezetőség enyhíteni fogja sorsukat s mindenkinek, a kinek kegyelmi joga van, lefolyását érvényesíti ez irányban.

Ezután az unjonejavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazták. Elnök: Indítványozza, hogy a holnapi napon az indennitást tárgyalják.

Ugron Gábor: Holnap a kérvényeket ohajtana tárgyalni.

Tisza István: Előbb a pénzügyi állapotok rendezése a fődolog.

Lengyel Zoltán: Kéri, hogy a ház március 14. és 15. én ne tartson ülést.

Tisza István: Ha holnap megszavazzák az indennitást, nincs ellene kifogása.

Holló Lajos felszólalása után elhatározták, hogy holnap az indennitást tárgyalják. Március 15-én nem lesz ülés. Ezzel az ülés bekezdett.

A villamos világítás.

A nagyváradai tulkiadás.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, márc. 11.

Annnyit, de annnyit tanultunk már a magunk kárán, hogy egyszer tanulatunknak a másén is. S pedig a villamos világítás ügyében, nincs mit szégyenkeznünk, ha Nagyvárad példáján okulunk. Jeleztük már több ízben, hogy Nagyváradon most készült el a villamos mű és majdnem négyszáz ezer koronával többe került, mint a mennyit arra előirányoztak. Ez a tulkiadás most került a városi közgyűlés elé, ahol természetesen nagy vihar támadt e kellemetlen meglepetés nyomán. Érdekeseink tartjuk — a tanulság kedvéért — a városi közgyűlés és részét közölni a következőkben:

Felolvasták a tanács előterjesztését, melyben beszámol a villamos mű építésénél fölmerült többletmunkálatok teljesítéséről s a többletkiadások fedezésére engedélyt két a közgyűléstől.

Halász Lajos dr. részletesebben kíván a kérdéssel foglalkozni. A műre 400 ezer koronával többet költöttek, miből 189 ezer koronát a közgyűlés felhatalmazza nélkül költötték el. Célolja a tanács javaslatának indokait. Az egyes tételekkel külön-külön foglalkozik. A motorikus részek költségvetését a közgyűlés megszavazta, de a szerződés aláírása előtt ismét emelték a kiadások 93 ezer koronával. A kábel hálózatra 4000 koronát vett föl a Ganz-cég s ez 29 ezer koronába került. Araméró 400 darab volt előirányozva s vettek 648-at. A Ganz-cég elvállalta a többlet szállítást s nem szállította rendes időben. A telep berendezésénél sok mindent elfelejtettek, mikre előirányzat sem volt. A mű így került 1 millió 073 koro-

nába s a pótmunkákra 189 ezer koronát felhatalmazás nélkül vett fel a tanács. A tanács nem jött el a mű készítésénél kellő körültekintéssel. A költségvetést a Ganz-cég nem készítette el realisan, systematic úgy készítette el, hogy a kis összeggel lépve menjen a város a később a szükséghez képest kellett beleugrani a nagyobb kiadásokba. Sajnálja, hogy egy világhírű cég ilyen eszközökkel vállal munkát. Nem okolja a tanácsot, hanem a miniszteri szakértőt, a kinek tudnia kellett volna az előrelátható kiadások mérvét. Felhozza, hogy a telepen egy kazán nem jó, az át nem vehető a város részéről. A tanács ama tényében, hogy felhatalmazás nélkül 189 ezer koronát ad ki, a törvényhatóság autonóm jogkörébe való beavatkozását lája, az ellen a maga részéről tiltakozik. Indítványozza: 1., hogy a közgyűlés fejezze ki a tanácscsal szemben rosszallását, 2., a mű átéléhez, illetve a végleges leszámlához kérjenek két miniszteri szakértő elektrotechnikus, 3. mindaddig, míg a tanács a fedezetről javaslatot nem tér a szakbizottságtól, addig a közgyűlés ne jelöljön ki szedőzetet a még hiányzó többletkiadásra.

Rendes Vilmos felszólalásában arra tér ki, hogy a pályázatban ki volt tüntetve, hogy a város összes utcái bevilágítandók, miért maradt tehát ki a költségvetésből 72 utca felszerelése. A Ganz-cégnek egyedi célja az volt, minél alacsonyabban készíteni a költségvetést s annál magasabbra emelni azután a mű kivitelénél. A Ganz-gyar hiányosan készítette el a munkát, úgy hogy nem Nagyváradra, de Püspökibe se való a kivitel. Indítványa az, hogy a város keresse meg a minisztert, hogy az átvételhez nem Hollós József kir. főmérnököt, a ki a munkálatot ellenőrizte, hanem más elektrotechnikus szakértőt küldjön le.

Természetes, hogy a munka befejeztén, a közgyűlésnek alig maradt más feladata, minthogy beleyugodjon a változatlanba. Mi azonban, kik még csak a kezdet kezdetén vagyunk, óvatosabbak lehetünk. Nagy-Várdd talán kibírja az ilyen 400.000 koronás tulkiadást, de Kolozsvárt a csőd szélére juttatná.

Tegnap lapunkban szövé tettük, hogy a szerződés-tervezetet készítő bizottság kiküldetésével tulajdonképpen — legalább elvben — kiadták a villamos világítást a Ganz cégnek. Ezt a kis bujdosít megerősítik most a fővárosi lapok, melyek kétségteletlenül egy és ugyanazon és még kétségteletlenebbül érdekelte forrásból azt a hírt kürtölik világgá, hogy Kolozsvár sz. kir. város a villamos mű kiépítését a Ganz cégnek adta ki. Röviden: mind világosabbá lesz, hogy e kérdésben a legjobb ebben jöhiszemű leírásról történt, a melyet a kommunálisnak köteleessége lesz méltóan honorálni.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, március 11.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Újabb orosz mozgósítás.

London, márc. 11.

Megbízható értesülés szerint az orosz kormány Oroszország dékeleti részében két hadtestet készült mozgósítani a turkesztáni ezredek között. Késégtelen, hogy katonai demonstrációról van szó. Az orosz kormány a mozgósítási tervzetet a legpróbb részletekig kidolgozta.

Orosz demokraták mozgalmá.

Berlin, márc. 11.

A „Berliner Tageblatt”-nak táviratok zók Pétervárról, hogy ez éjszaka az oroszországi demokraták a lakossághoz kiáltványt intéztek, amelyben felszólítják a népet, hogy ne adakozzék hadi célokra, mert a háborút a kormány dinasztikus célokra akarja kihasználni és milliárdokat pocskórol a kelet-ázsiai harcra. Kelet-Ázsiában a nyílt ajtó politikáját csak kultur népeknek van joguk megindítani, de nem szabad Oroszországnak ilyesmire vállalkoznia és különösen nem a mostani orosz kormányának, a mely büneinél fogva megérett arra, hogy elpusztuljon.

Az Egyesült-Államok semlegessége.

Washington, márc. 11.

Roosevelt elnök parancsot bocsátott ki a tengerészeti hatóságokhoz és a tengerészeti kormány hivatalnokaihoz, hogy tartózkodjanak mindenféle olyan nyilatkozatoktól, amelyekkel a hadviselő felek bármelyikét sértik, mert ezzel az Egyesült-Államok semlegességét érintenék.

Alexejev jelentése a cárhoz.

Pétervár, márc. 11.

(Hivatalos távirat.) Alexejev helytartó a következőköt táviratozta a cárnak Mukdenből tegnapi kelettel:

„A porl-arturhi erősség parancsnoka jelentti: Körülbelül egy órák ork elfél után fényzőrókinn világító körében hajók, nyilván torpedónaszádok jelentek meg, melyek ellen ütegeink 2 óra 30 perckor löni kezdtek. A torpedónaszádok a nyílt tengerre mentek. Reggeli 4 óra körül a Liaocsang mellett lévő világítótoronytól nyugatra összeütköztek az ellenséggel. Néhány lövés után az ellenség déli irányba távozott, torpedónaszádok pedig 6 órák ork visszatértek a belső kikötőbe. Újbold kiküldték őket szemlére és egy ellenséges hajóraj megpillantása után visszatértek. A japánok, kiknek 14 ha-

jójuk volt, tüzelni kezdtek cirkálóhajóink és torpedónaszádainkra. Liaocsangból egész időn által tüzeltek. Ezokról bátorokodom felszédnek jelentést tenni.

A Jalu folyomnál.

Nincsüvang, márc. 11.

Sz-mienük jelentik, hogy e hó 2-án Csingvaucsingben és környékén minden csendes volt. A japánok köz-vedéséről mitsem tudnak. A japán csapatoknak a Jalu folyam nyugati partján való megjelenéséről szóló legújabb híreket majdnem hihetetlennek tartják. A csapatoknak az orosz hadművelti kiinduló pont környékén való összevonása a kínai lakosságra súlyos terhek rő, különösen Liaojangban, ahol az összes épületeket lefoglalták. Az összes jelentősebb vasúti állomásokon sátorokban táboroznak a csapatok.

Vladivosztko.

Tokio, márc. 11.

Gensani magánjelentések szerint a japánok 6-ika óta háromszor ágyúzták Vladivosztkot. A japán granátok a város egyik részét felgyújtották. Szjóni jelentések szerint a házaló céhek ismét hat tagját tartóztatták le oroszbarát üzemek vádjá miatt.

A Bánffy grófok negyedfélmillió pöre.

Kolozsvár, márc. 11.

Tegnap számunkban e cím alatt cikket közlünk, melyben a Bánffy-grófok szencziós negyedfélmillió pörét említtük. Az érdekes ügyben tegnap illetékes helyről a betekintés végett rendelkezésünkre bocsátott perirátok és ítéletek alapján az alábbi közleményt vettük:

A gróf és báró Bánffy család közbirtokosságának a Kalotaszegi havasokban mint egy 26000 hold közös, de az 1900-ik évben egyezségiileg felosztott birtoka van, melynek egy része a család birtokosság és a nagyvárad gör. kath. püspökség között vitás levén, az 1869. évi július hó 13-án kelt választott bírósági ítélet az egész vitás területet a Bánffy családi birtokosságának oda ítélte és az 1870. évi július 29-én felvett végrehajtási jegyzőkönyv alapján mindkét fél képviselői jelenlétében megállapított határvonalak között a családi közbirtokosságnek tényleges birtokába adta.

Mint hogy azonban e választott bíróság — dacára az 1869. évi augusztus 27-én kelt és a választott bíróság hatáskörét, t. i. a fennforgott határvilágoság végérvényes elintézését megállapító egyezségnek — ítéletében kimondotta, hogy azt a tulajdonjog érintése nélkül csak ideiglenes érvénynek nyilvánítja. Pável Mihály püspök 1894. febr. 3-án 2083/894 poig. szám alatt rendes keresetet indított a közbirtokosság ellen, melyben 2786 hold területre a tulajdonjognak elismerését és 18901 forint kártérítés megítélését kérte.

A nagyvárad kir. törvényszék feljeres püspökségnek a 2786 hold területet és 14815 forint 32 kr. kár összeget az 1898. évi március hó 30-án 9851/899. szám alatt kelt ítélettel oda ítélte, — a nagyvárad kir. ítélőháza a közbirtokosság felelősségére a keresetet feltétlenül elutasította — azonban a kir. Curia az albirósági ítéletet indokainál fogva helyben hagyta.

Ezután 1901. január 10-én 598 szám alatt a püspökség 64978 koroná 18 fillér újabb kártérítést végett rendes keresetet adott be a családi közbirtokosság ellen, melyből a tudósítás szerint 30000 koroná állítólag megítélte. Ez a híreles azonban legalább is idelőlött, mert a közbirtokosságnak ilyen ítéletről tudomása nincsen és mert ez az ítélet, ha csakugyan kimondatott, a kézbesítés előtt jogerőre emelkedettnek nem tekinthető.

Az E. K. E. választmányi ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, március 11.

Tegnapelőtt délután 5 órák ork tartotta választmányi ülést az Erdélyi Kárpát-Egyesület. A távoilevő elnököt, báró Feilitzsch Arthuri Heppes Miklós kir. táblai tanácselnök, az E. K. E. első alelnöke helyettesítette. A választmányi tagok szokatlanul nagy számban jelentek meg, mely bizonyítéka annak az érdeklődésnek, melyet a következő turista-szezon alkalmából viseltetnek az egyesület ügyei iránt.

Jóváhagyólag vették tudomásul Kovács Géza tükárnak jelentését a múlt ülés óta elintéztet ügyekről és Merza Gyula főpénztárnosnak az év január és február hó pénztári forgalmáról szóló jelentést.

A titkár előterjesztést tett, hogy a turista-osztály e hó 8-án megalakult. Titkároknak választotta Páll Andor mérnököt és Nemes Győző máv. hivatalnokot. Az osztály intézkedését jóváhagyólag vette a választmány tudomásul. Elfogadta továbbá a választmány a turista-osztálynak ama javaslatát, hogy „Szent László-körut” elnevezéssel a turi, tordai hasadékok a „Gátzi-vár”-ral együtt korszorba foglalva utmutató táblákkal láttassanak el és színelzés készíttessék. A turista-osztály a husvétii ünnepekben tartja meg az említett körutra vonatkozó helyszini szemléjét.

Különbözö környék elintézése után kimondották, hogy Tarcsafalvi Pálffy Aladárt az „Uránia, — tudományos — színházban tartandó erdélyi tárgyú előadásában támogatni fogják.

A Tusnád-füredről a Szent Anna-tóhoz vezető utra és a tó mellett építendő védő kunyhóra vonatkozólag utasították az elnökséget, hogy a szükséges színeljést, utmutató táblákat, stb. a helyszinén alapítsa meg és a szükséges terveket készítse el. Az Unjo-gyufagyár az E. K. E. nevét

viselő gyűjtő után felévi százalék fejében 335 koronát szállított be az egyesület pénztárába.

Az unjonnan készült üvegképek bemutatási időpontjának meghatározását szintén az elnökségre bízták. Felvették 14 új tagot, a kik a múlt hó 20-ika óta jelentkeztek.

A főtükár jelentést tett ezután az egyesületi könyvtár részére érkezett újabb könyvadományokról, különösen kiemelve dr. Mály István ajándékát, a ki 13 kötet könyvet és Albiny nagy anatómiai atlaszát ajándékozta az egyesületnek. A választmány az ajándékozónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Több kisebb ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

Dr. Mály István adományá révén első-rangu nevezetiséggel gyarapodott az E. K. E.-múzeum, t. i. egy embernagyságú 1747-ből származó impozáns anatómiai atlaszsal, mely a hollandiai könyvnyomtatás valóságos remeke. A 11 drb. vászonra festett lapon a rajzművészet netovábbjával előállított s életnagyságú ember-ábrákat feltüntető könyv hozzávetőleges értékét legalább 200 koronára becsülik. Nemcsak köszönet érdemli e szép ajándékért Mály dr.-t, de rá nézve is hízog, ha ilyen értékes és ritka munkák foglalnak helyet orvosi szakkönyvtárában. A hatalmas könyv, melynek kordován-bőrbe kötött táblái — bizonyára a sok használat folytán — némi helyreállítást igényelnek: Albinus, leydeni híres egyetemi tanár műve. A könyv a nagylelkű adományszó neve alatt, egy kis állványon a Mátyás-házban fog elhelyeztetni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, márc. 12.

Lilike bálból jön.

Egy keztyűs kéz álomra nyit
S elűzi kősa árnyait.
Beliben egy fehér topán
S fénynyel telik meg bús szobám....
Jó éjt, szivem!

Fehér keztyű, fehér topán,
A mámor pirja homlokán:
Mind, mind búfajás regél....
S ott künn hideg, sötét a tél....
Jó éjt, szivem!

Ah, oly derűs, szép minden itt!
Lelekem sugárral megélik....
A hópíhét szél kergeti:
Ne nézz, ne nézz az éjbe ki!
Jó éjt, szivem!

Nézz rám szépen, melengetőn!
.... Mit nézel ott a háztetőn? !
Ott, túl a háztetőt felett
Fájót zuhan a képzelet....
Jó éjt, szivem!

Ott minden mámor véget ér,
Lelekden átsikolt a szél,
Oda a Semmi árnya von —
És álmod ottfagy a havon....
Jó éjt, szivem!

Bárdos Artur.

Március tizenötödike.

Március idusának közeledtére megmozdul egész Magyarország s a magyar nemzet minden hű fia részt kér magának, hogy e dicső nap emlékének megünneplésén áldozhasson. A tavaszi fuvallat, mely 1848-ban a szabadság orkán erejével sepepte el a zsarnokságot és szolgaságot, a szabadság oltárát építteti meg velünk minden évben, hogy imádatlalt emlékezzünk meg a nagy napok dicső alakjairól. A márciusi enyhe szellő, mint örökkön élő s évenként visszatérő „memento”, emlékeztet a szabadságharc nagyja iránt tartozó hálánkra, figyelmeztet kötelelességeinkre. Ezt a hálát az egész nemzet, az idén is, mint minden évben, méltó módon nyilvánítja. A haza iránt köteleesség teljesítését, mely első sorban a haza szabadságának és függetlenségének, a márciusi napok felistenei által kivívott jogoknak feltékeny megőrzésében kell hogy nyilvánuljon, az éppen közelebből lefolyt küzdelmek biztosítják és igazolják.

Kolozsvárt is nagyban folynak az előkészületek e nagy napnak fényes megünneplésére. Ebben, mint mindig, a március 15-iki állandó bizottság jár elől, mely az ünnepély műsorát nemzetiszini falragaszokon közli a közönséggel.

A program szerint március 14-én este 8 órák ork az egyetemi ifjúság ténzenet rendez a vasúti zenekarral Mátyás király szobra előtt.

Márc. 15-én délelőtt 11 órák ork tartja ünnepét az egyetemi ifjúság a Mátyás-szobor előtt. — Az ünnep sorrendje a következő:

1. Hymnusz. Csikai György zenekarával. 2. Nemzeti dal, szavalja: Morvay János egyetemi hallgató. 3. Emlébeszéd, tartja: Szabó Miklós egyetemi hallgató. 4. Szavalt, előadja: Avéd János egyetemi hallgató. 5. Szózat. Csikai György zenekarával.

Az ünnepélyt megelőzőleg az ifjúság délelőtt fél 11 órák ork gyűlekezik az Egyetemi Körben (Kossuth Lajos-utca 10. sz.). Délután a március 15-iki állandó bizottság tartja ünnepélyét a Redout nagytérben, a következő műsorral:

1. Hymnusz, játsza Csikai György zenekara. 2. Elnök megnyitja, tartja: Sándor József országgyűlési képviselő. 3. »A magyarok Istene.« Irtja: Petőfi Sándor, zenejét szerző: Hubay Jenő, éneklő: a Kolozsvári Dalkör. 4. Emlébeszéd, tartja: dr. Apáthy István ny. r. egyet. tanár, e. i. rektor. 5. Gara Mária dal. Erkel Ferenc »Hunyadi László« c. dalművéből, éneklő: dr. Perl Ottónes Halász Adél, zongorán kíséri: Stephanides K. A., kolozsvári Nemzeti Színház karnagya. 6. »A magyar ifjakhoz.« Irtja: Petőfi Sándor, szavalja Szakács Andor, a

kolozsvári Nemzeti Színház tagja. 7. »Székelyek« éneklő: a Polgári Dalegyet. 8. Alkalmi költemények, szavalja: Veress György e. h. 9. Rákóczi-induló, játsza: Csikai Gy. zenekara.

Este 8 órák ork a New-York-szálló földszinti nagytérben, a Kossuth-asztaltársasággal együttes társas-vacsora lesz, hol a március 15-iki bizottság Kossuth-serlegével az ünnepi köszöntőt dr. Kossutány Ignác tud. egyetemi tanár tartja. A vacsora alatt Csikai György zenekara játszik.

A Redoutban rendezendő ünnepélyre jegyeket Bittó Rzsó, Püspöki Miklós urak Mátyás király-téri üzletében és Ferenczy Gyula bizottsági pénztáros urnál (Mezőgazdasági Bank) lehet váltani. A jegyek ára: I-50 hely 2 korona, ablak és karzatjegy 2 korona és a II. rendű hely 1 korona; ifjúsági jegyek tetszés szerint.

Még a következő ünnepélyek tartásáról tudósítanak:

A kolozsvári ev. ref. teológiai fakultás ifjúsági egylete március 15-én, délután 5 órák ork a fakultás disztérmben szintén érdekes ünnepélyt rendez, melyen az emlékeszédet dr. Kecskeméthy István teológiai tanár tartja.

A kolozsvári m. kir. állami tanítóképző intézet ifjúsági önképzőköré március 15-én, délelőtt fél 10 órák ork az intézet helyiségében (Eperjes-utca 10. sz.) az 1848-iki események ötvenhatodik évfordulója alkalmából emlék-ünnepséget rendez.

A »Kolozsi Társaság« saját alapja javára a »Kolozsi Polgári Dalkör« közreműködésével az 1848/9 események emlékére, a fűrdövendőig nagytérben március 15-én hazafias ünnepélyvel egybekötött baltvány táncviralmat rendez. Az ünnepi beszédet Münstermann Gyula polgármester mondja.

A kézdívasárhely-kantai róm. kath. főgimnazium önképzőköré március 15-én délelőtt 10 órák ork a városi »Vigadó« disztérmben a dicső nap emlékére díszgyűlést tart. A tetszés szerint fizetendő belépő-díjak főlösege a helyi »Kossuth«-szoboralap javára fordítatik.

Virágbazár.

Harmadik nap.

Kolozsvár, márc. 12.

Csupa színes hangulat és elevenesség volt tegnap d. u. is 5 óráttól 9 óráig a Vigadó. A márciusi virágbazár harmadik napján is Kolozsvár szép asszonyai és leányai adtak találkozótt egymásnak és talán talán nekünk is — az u. n. erősebb nemhez tartozóknak.

Volt is élénkség, szívaj mindvégig, szinte vetekedve most a főtéri vásár nyüzsgő zajával.

A hangversenyt tegnap Kassay Károly éneke nyitotta meg, mely után Répay Andor cellójátékában gyönyörködünk. Ezután előlebbent a pódiumra a kolozsvári Nemzeti színház fiatal tagja Éry Emilia és egy kis ez alkalomra írt apróságot mondott el, melyben egy a sorok között egy kis megrovás is felfedezhető. Nem is tagadjuk meg magunktól, hogy a bazár közönségének okulására azt itt le ne közöljük a következőkben:

Ezer bocsánat!.... azt hiszem, rossz helyen járok.... kétségtelen, hogy eltévedtem, hogy.... rossz helyre kerültem. — Igen! E némaság, e néma, hangtalan figyelem azt hiteli velem, hogy másutt vagyok (kedvesen) és nem a nyüzsgő, a mozgó, szüntelenül élénk, trécselő, tracsoló jótékony bazárban....

Lám! lám! önök ma szokatlanul figyelmesek — önök hallgatnak — bizonyára mert engem hallgatnak, bizonyára, hogy engem hallhassanak....

Pedig, pedig ha tudnák, hogy örültem előre a bazárest káprázatos jóleső zajának.... én fenn a dobogón, igaz ihlettel, lelkem hevével igyekezve Önökhöz juttatni kised mondkámat és Önök urak! önök körültem gerlek módjára tovább is feszitelenül turbékolnak, mint zümmögő méhek körültem döngöcsélni fognak és én — én.... gyönyörrel bihetem magam rózsabimbóknak.... Ah önök nem is hiszik, mily nagy élvezetből fosztottak meg e tiszteletteljes hallgatássalukkal mily nagy áldozattal adóztak a jótékony-ságnak.

Sehaj Uraim! közösen áldoztunk. Én — én — őszintén szólna nehezen, de azért szívesen lemondam a körülzümögött rózsabimbó kitüntető szerepéről. Önök, no önök meg, el hitették magukkal, hogy a jótékony-ság — pusztán a jótékony-ság szent érdekben mondtok le néhány percre feszitelen szabadságukról.

....De hallgal szinté tudtam, hogy a korai dícsőret megrontja önök.... rajta tehát élvezétek immár — a szent jótékony-ság nevében — jól megérdemelt szabadságukat — — a szigorú porkoláb szíld szava száll Önök felé: Uraim, ö

Gurát Ilona, Kaiser Ilona, Kenessey Sarolta, Kiss Berta, Koncez Ilona, Lendvai Piroka, Nagy Anna, Nagy Margit, Osváth Mária, Pendi Mária, Petrányi Ibolya, Popovics Mária, Radich Róza, Sárkány Mária, Schefer Erzsébet, Simon Kata, Szabó Gizella, Szatmári Zsófia, Tamás Judit, Topai Kata, Török Kata, Tirsler Irma, Weisz Margit. Az élő képek után tánc következik.

Az „Uj-párt” értekezlete.

Az „Uj-párt” nagybizottsága ma este a New-York szálloda külön éttermi helyiségében értekezletet tartott, melyen a következők vettek részt:

Dr. Apáthy István, Andrásofszky Dániel, Beteg Péter, Brecher Dávid, Burger Frigyes, dr. Fabinyi Rudolf, Ferenczy Gyula, Fenyes Mór, Gombos Jenő, Havas Lázár, Jeszenszky Ferenc, Jumas Lajos, Kovács Kálmán, Koleszár Sándor, Komáromy Andor, dr. Lőte József, Ozoray Adolf, dr. Pisztor Mór, dr. Posta Béla, Pollák Samu, Pál János, Péterfi Zsigmond, Reményik Károly, Reményik Viktor, Radó Elek, dr. Simon Aladár, Székely Miklós, dr. Tutsek Sándor, Ujhelyi Mór, Walcz Ede.

Az értekezleten megjelent tagokat Reményik Károly pártelnök üdvözlőlvén, előadta, hogy a mai értekezlet összehívása három okból történt. Először, hogy a párt szervezésének módja megállapíttassék. Másodszor, hogy a párt központi bizottsága a nemzethez kibocsátott kiáltványának több ezer példányban való megküldésére felkéréssek. Harmadszor, hogy a megjelent tagok a pártot érdeklő előterjesztéseiket és indítványait megtegyék.

Ezután dr. Tutsek Sándor adta elő azokat a módjavajlatokat, melyekkel a választási lajstrom alapján a párt szervezése keresztülvihető. Ehhez a kérdéshez még dr. Apáthy István szólott hozzá.

Végül dr. Posta Béla indítványára határozatként, hogy népies felolvasásokat fogadjon tartani, melyben az alsóbb néposztályt a politikai, közgazdasági és társadalmi kérdésekkel megismertetik és az „Uj párt” programját a nép körében minél szélesebb rétegben terjesztik.

— (* Kossuth Lajos szoborbizottság ülése.) Dr. Kossuthy Ignác a kolozsvári Kossuth Lajos szoborbizottság elnöke, a bizottság tagjait ma délután 5 1/2 órára a városi tanácskozó termébe, ülésre hívta össze. Külön személyre szóló meghívásokat nem adunk ki. Az ülés tárgyai a múlt alkalommal megválasztott bizottságok megalkotása és a működés módjának, sorrendjének megbeszélése. 2. Egyéb indítványok. A megválasztásról a multról értesített tagok szíves megjelenését kérem.

— (Gergely napja.) Tegnap este, Gergely napja alkalmából Incze Gerő táblabíró és Herepei Gergelyt, előbbi mint a kolozsvár ev. ref. egyház főgondnokát, utóbbit mint az egyház egyik jeles lelkészét a helybeli földesek, mintegy száz működő tagot számláló dalkara szerenádokkal tisztelte meg. Az első dal elhangzása után a főgondnokot Diószegi Ferenc, Herepét Kőrösi Pál földésgazda üdvözlölte. A csinos beszédre mindkét ünnepelt válaszul, meleg szavakban köszönték meg a derék dalkör gyöngéd figyelmét.

— (Választmányi ülés.) Az „Erdélyi Gazdasági Egyet” igazgató-választmánya 1904. évi március hó 18-án, (pénteken és nem mint előbb jeleztük, 12-én) délután fél 4 órakor — Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — rendes ülést tart.

— (A monostori-ut bekátrányozása.) Kolozsvár város tanácsa felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a monostori-ut utastételek egy részét kiserletképpen bekátrányozhassa. A miniszter az engedélyt megadta s utasította a m. kir. államépítészeti hivatalt, hogy a kátrányozást hajtsa végre. Ennek a burkolási módnak a praktikus volta abban nyilvánul, hogy a felverendő port, a kátrány leköti, a mi éppen a monostori uton nagyon is szükséges.

— (Ismerősök a Petőfi-társaság felolvasásán.) A Petőfi-társaságunk, Magyarország egyik legvirágzóbb irodalmi egyesületének holnapi felolvasó ülésén a kolozsvári litterátikus köröknek két kedves ismerőse is szerepel. Az egyik: Petőfi István, ki a „Fehér ház” cím alatt legújabb elbeszélését olvassa föl, a másik Jakab Ödön, ki a „A beamer sirja” című új költeményét mutatja be az illusztris társaságunk s az ily felolvasásokon részt venni szokott nagy közönségnek.

— (Botrányhősök a színházban.) A tegnapi esti „Cymbeline” előadását kinos incidens zavarta meg. A földszinti jobb 49. számú páholyban három becsipett alak, állítólag jogászok, mindjárt az előadás megkezdése után füléértől módon horkolni, kiabálni és éltelen hangon ordítani kezdtek. A közönség, mely a botrányos viselkedés miatt mit sem érthetett az előadásból, a páholy felé fordulva piszsgálni kezdett, amde ezt a figyelemfelkeltést az urak nem vették figyelembe, sőt még folytatták a botrányt. Ekkor az ügyeletes rendőrtiszt: Csoma Zsigmond felment a páholyba s több ízben is figyelmeztette őket, hogy csendesen viselkedjenek. Válaszképpen gerembáskodni kezdtek a rendőrfogalmazóval is, ki erre felhívta őket, hogy hagyják el a színházat. Azonban ez a felszólítás is eredménytelen maradt. Ekközben az első felvonás szerencsésen véget ért s az egész közönség a botrány fészékét részesítette figyelmében, melyből a botrányhősök most már jónak látták eltűnni. Reméljük, hogy a rendőrség kellőképpen fog ebből az eseményből az egyénekkel s egyáltalán őket miképp kell a színházban viselkedni.

— (Országos vásár.) A hozzánk beérkezett hivatalos jelentés szerint, a most lefolyt országos vásár alkalmával 10 darab juh, 163 darab borjú, 349 darab ló, 1288 darab szarvasmarha, 166 darab nagy sertés és 89 darab malac, összesen 2065 darab adatolt el.

— (Egyházi beszéd.) Ma szombaton, a hó 12-én, a délelőtti istentisztelet alkalmával dr. Eisler Mátyas főrabbi egyházi beszédet tart.

— (Köszönet nyilvánítt.) A kolozsvári Hitelbank és takarékpénztár igazgatósága szíves volt a kol. önkéntes tűzoltó egylet javára ötven koronát adományozni, mely jótékonyaságért hálás köszönetet mond a parancsnokság.

— (Az országos közegészségi egyesületnek Kolozsvár vidéki osztálya) tegnap délután 5 órakor tartotta újja szervezése óta negyedik rendes évi közgyűlését. Az osztály munkásságát és anyagi erejét, a mint a titkári jelentésben hallottuk, az elmúlt évben teljesen igénybe vette az a törekvés, hogy az erdélyi fürdők felvirágztatására irányuló akciót, a melyet 1902-ben indított meg, befejezze. Ennek az iparkodásnak gyümölcse volt az az előadási sorozat, a mely a múlt tavaszon tartottat a fürdőköről, és az a szép könyv: „Erdély nevesebb fürdői 1902-ben, a melyet megjelenése alkalmával mi is bőven ismertettünk és méltattunk. Bár a földmívelésügyi kormány anyagi támogatása az osztályt a munka kiadásában, a kevés pénzzel rendelkező testület erejét a vállalkozás nagyon is igénybe vette és így az év pénzügyileg kedvezőtlenebb eredményével záródott, mint máskor, bár ezen a télen felolvasásokat is azért nem tartottak, mert nem volt pénz a kinyomatására.

A jelentések felolvasása után az alapszabályok 11 §-a értelmében az egész tisztiskar és választmány lemondott és a tisztújítás vette kezdetét, a melynek eredménye a következő:

Megválasztott elnökek közfelfüggetléssel: gr. Béldi Ákos. Titkos szavazás után, egyhangul: alelnök: dr. Purjesz Zsigmond. Titkár: dr. Rigler Gusztáv. II. titkár: dr. Tompa János. Pénztáros: Biró János. Választmányi tagok: gr. Esterházy Jánosné, Merza Lajosné, dr. Szabó Dénes, dr. Udvaraszy László, dr. Engel Gábor, dr. Fabinyi Rudolf, dr. Szentkirályi Ákos, dr. Farkas Géza, Merza Lajos, dr. Gernsich Gusztáv, dr. Sárkány Lajos, dr. Filep Gyula. A közgyűlés elhatározta végül, hogy felterjesztést intéz az anyaezterülethez az iránt, hogy az „Egység” folyóirathoz mellékelni szokott, a tagdíj befizetésére figyelmeztető lapokon félreértések kikerülése végett jövőre tünnetes fel az ily, hogy a vidéki osztályok tagjai a tagsági díjukat saját pénztárosaikhoz fizetik be és nem a központba.

— (Nyilvános köszönet) Az unit. kollegium febr. 27-én tartott torna-estélyén felülfizettek: Tallér István 6 korona, Kertész György 1 kor., Wachsmann Albert 5 kor., dr. Sugár Bertalan 3 k., Zsákó István 2 k., Gyöngyösi Béla 4 k., Löbl Mihály 3 k. 50 fill., Strachal Ferenc 2 k., Gál Jenő 20 k., Száva András 2 k., Ferencz József 20 k., Végli Mihály 2 k., Lázár Ödön 1 k., Taub Nathan 2 k., Becker Mátyas 2 k., Demeter Dezső 2 k., Mikó Imre 3 k., dr. Boros György 3 k., dr. Veress Lajos 2 k., dr. Kovács László 48 kor., Gyulay Árpád 2 kor., Löwi Rudolf 1 k., Becker Henrik 1 k., Kovács Ödön 2 k., Kozma Ferenc 18 kor., Fekete Gábor 20 k., Tiroler J. 1 k., Major József 2 kor., Marosán István 1 k., Fisch Géza 4 k., Vojth Jakab 2 k., Benkő Mihály 2 k., Fekete Gyula 4 k., dr. Tompa Kamil 2 k., amiért e helyen is fogadják a szíves felülfizetők az ifjúság őszinte köszönetét. László Gyula, r. b. elnök. Bedő Ferenc, r. b. pénztáros.

— (Díjlövés Pusztaszentlőrincen.) Szemere Miklós országgyűlési képviselő, az ismert sport-ferdi, ki a képviselőházban már több beszédében hangoztatta a lövészetű ügyesség fontosságát a mai hadviselésnél, hazánk hadiképességének emelésére az ifjúság figyelmét és érdeklődését akarja a lövészetre felhívni s e cél elérésére nagy anyagi áldozatokat is hoz. A múlt évben pusztaszentlőrincen birtokán, — a fővárostól villányos vasúti közeledéssel 20 percnyire — a legmodernebb igényeknek megfelelő lövőházat építtette 10 lövőállással, 300 m. maximális távolságra berendezve s ugyanakkor egyszerűsége miatt rendezett nemzetközi junior céllovó versenyre 5000 kor. díjat tűzött ki. Ugy ezen május 4-én tartott, mint a később megismertett lövőverseny külföld és hazánk legjobb lövőinek találkozó helye volt. Eddigi lövősportunk elhanyagolását mutatja, hogy mindkét versenyen az elsőseget az osztrákoknak kellett átengednünk. De már a második versenyen mutatkozott a haladás, mert míg a májusi versenyenél az első magyar csak a hetedik volt, addig az októberi versenyenél már a harmadik helyre küzdöttük fel magunkat. Az ez évi májusi lövőverseny résztvevők száma tekintetében még nagyobb sikerűnek ígérkezik az eddigiekénél, egyrészt mivel kitűnő angol lövészek ígérték meg részvételüket, másrészt mert a szintén Szemere Miklós által Budapestben létesített lövészetanfolyam számos jó lövőt képez ki s így alapos reményt nyújt arra, hogy a nagy díj ez évben itthon marad. A versenyt a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub rendezi, mely e célra külön bizottságot szervezett. A bizottság még e héten szétküldi a világ minden részébe az érdeklődő sportköröknek a versenyfeltételeket. Esetleges felvilágosításokkal a rendező-bizottság (Budapesti Egyetemi Athletikai Klub, IV. Központi Egyetem) szolgál.

— (Á bírnészes szabadrólban.) Egyik szatmári lap közli, hogy a Szatmáron 3 év előtt lejártszódott testvérnyikossági bűnper egyik szereplője, Pap Zoltán szabadrólban van. A hir igaz. Egy Pap Zoltán nevű illavai fejezencet az igazságügyminiszter feltételeken szabadrólba helyezték. Az illető azonban nem azonos azzal a Pap Zoltánnal, a kinek szabadrólba való helyezése igazán

szencziót keltene. A szabadságot figyelembe a szatmári kir. törvényszék ezelőtt 5 esztendővel szándékos emberölésért többévi fegyházra ítélte és minthogy a börtönben jó magaviseletet tanusított, feltétlenül bocsátották szabadon a nyirkos falak közül.

— (Kézrekerült gyilkos.) Megirtuk volt, hogy a marostordamegyei Szentgerice községben egy ismeretlen tettes egy 60 esztendő agastyánt megölt és kirabolt. A csendőrségnek sikerült a megindított nyomozat rendjén a gyilkost Csiki Sámuel szentgerincei legény személyében elfogni. A gyilkos ellen a marosvásárhelyi ügyészség megindította az eljárást.

— (Végzetes baleset.) Halálos kimenetű baleset történt Brassóban, Miesz Jánossal, a Czell-cég gazdasági felügyelőjével. Oly szerencsétlenül esett le egy ökröszekérről, hogy a szenvedett súlyos sérülések következtében rövid idő alatt meghalt.

— (Az ingyen autók titka.) Nehány nap előtt Merza Lajos egy londoni cégtől levelet kapott, melyben arról értesítik, hogy egy ingyen-sorsjeggyel egy autót lehet nyert. Aradmegyében egy szolgabíró, egy Máv. tüzletvezető és egy főmérnököt ért hasonló szerencse. Am az egyik már kapott egy újabb levelet is, melyben szállítási költség fejében előre 800 koronát kér a társulat szállítóját. Ez a körülmény nagyon gyanúsá teszi az egész nyeremény-históriát és nincs kizárva, hogy a sorsolótársaság csupán a 800 koronákat akarja bevasárolni a naiv magyaroktól. Jó lesz hát egy kissé vigyázni, azokkal az ingyen autókballokkal...

— (Vagy-vagy.) Egy férj arra kérte a törvényszéket, hogy válassza el a feleségétől, mert erköcstelen életmódot folytat. Abban az esetben pedig, ha ezt az állítását, a mi tényeken alapszik, a bíróság nem tekinthet bebizonyítottat, kötelezze a törvényszék a feleséget az egytől és fél folytatására. Az elsőfokú bíróság most kimondotta, hogy nem választja el a feleket, mert a férj nem igazolt semmit, de az életközösség folytatására sem szölytja fel az asszonyt, mert a férj beadványa súlyos rágalom a nő ellen és ilyen körülmények között az asszony nem kötelezhető az együttélésre.

X A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magzúks gletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkeskedésében Budapestben, Rottenbiller-utca 32. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágüzletágoknak egész sorozatát is tartalmazza, 31249 — 20

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, március 12-én:

A DOKTOR UR.

Bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor. vége fél 10 kor.

Holnap, vasárnap délután, március 13-án:

DOBÓ KATICZA.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal:

BUKOW, a székelyek hóhéra.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: A doktor ur (b. sz. 153.)
Vasárnap d. u.: Dobó Katica. (Ifjúsági előadás XI.)

Vasárnap este: Bukow, a székelyek hóhéra. (b. sz. 154.)

* Cymbeline. Csak a legutóbb is alkalmunk volt méltóképpen kifakadni a mi „klasszikus esték”-nek nevezett műsortételeink miatt. Klasszikus est! Hogyan képzelte ezt a jobhoz szokott halandó? A szinpadon ugy jelennek meg a nagy költő alakjai, a hogyan d azokat megálmódta, megalkotta s a hogyan mi hozzáillőknek találhassuk a szinpadon történeteket a nagy költő halhatatlan műveire. Gond, tanalmány, szeretet és a proleokosság menő körültekintés, rátermett hivatóság, tehetség az egész vonalon, hogy ámulatba ejtsen a szín és valóban lássuk a költeményt! Hogy a szivünk föllobbanjon, hogy tanuljunk a szellemóriástól, szeretni a jót, a nemeset, gyűlölni a bűnt, a fajtalant, a vételt, hogy lelkünk felsemelkedjék az eszme magaslatára.

Már volt részünk, ilyen klasszikus előadásban is e földi téreken. A miket most, a színház kommunikál ilyen címen hirdettek, azok nem érik el ezt a színvonalat feléig se. Negyedéig se. Mindannak, a mit az imént kellékek gyanánt földiktáltak, halvány kópiai kapjuk sok helyütt. Más oldalon ennyit se. S a mit oly élménytől gyakran fothánytorgattunk: ennyi készültséggel, könnyelműséggel még se méltó vele szemben eljárnia a szinpadnak. Shakespeare nagy volt, századok léptével hajította előre a világ szekerét, kár tehát végképpen lejártni a Shakespeare kultusz épen itt, a hol ezelőtt oly virágzó talaja volt. Kár az ő fonséges nyelvét zavarossá átváltoztatni. Kár az ő fonséges művét kiforgatni s ha a szinpad technika meg is kövelet egy és más változat, kár azért színészeinknek elfeledniük őt s helyébe új, szájkú sze szerint való, modern szárnyu Shakespeare-t alkotniok. Ezek a gondolatok szállottak meg lel-

künket, agyunkat a tegnapi Cymbeline előadásakor. A fönt elhangzott, őszinte gondolat sugallta, őnzetlen vádakat vegye magára a színház deszkáin mind az, a kit illet. A gond és nemes törekvés hiányának vádját alól ezuttal főképpen Tóvölgyi Margitot emeljük ki. A művésznő, ha alakítása simitásra, sokszor a szilaj hűv mérséklésére rá is szorult, nagy figyelmet érdemlő művészelket árul el. Szakácsnak nem volt oly szerencsés estéje a tegnapi, mint a minőhöz hozzászoktatt. Bágyadnak látszott és kimerültnek. Kisebb szerepekben Szegőnek, Etsy Emilának és Tompának voltak olykor jobb jelenetei.

A nézőtér félig se telt meg. (b.)

* Darabváltozás. Károlyi Leona bejegése miatt a vasárnap estére hirdetett „Sherry” helyett „Bukow, a székelyek hóhéra” Benkő Kálmán rég nem adott énekes színműve fog színtre kerülni.

* Dobó Katica. Vasárnap délután ifjúsági előadásban kerül színtre március 15-ének emlékeztetőre „Dobó Katica.” A darab címszeréjét Th. Csige Böske játssa s mellette Szakács, Tompa, Szentgyörgyi, Dezséri és Szegő lesznek a főszereplők. Előadás előtt Pálfi Márton unit. főgimn. tanár az ifjúsághoz alkalmi beszédet tart.

* Vendégszereplések. A jövő héten két vendége lesz színházunknak. T. Halmi Margit asszony bájos ismerőstünk a Vig színház kiváló művésznője, közönségünk feltehetetlen kedvence három estén három kiváló szerepében fog fellépni. Továbbá Krausz Adél opera énekesnő, ki december havában már sikerrel vendégszerepelt nálunk két operában: „Gounod Faust”-jában és „Offenbach-Hoffmann meséi”-ben lép föl.

* Megsértett énekesnő. Károlyi Leonáról, mikor még a miskolci színházban volt tagja, Ney Nagy Béla a színház titkára állítólag sértő módon nyilatkozott. Ezért a sértésért az énekesnő fivére Károlyi Károly akként akart elégtételt szerezni, hogy Schnitz Károly barátjával, ennek lakására felhívatta Ney-Nagyot s itt azt ajtók megett kényszeríteni akarták, hogy egy bocsánatkérő nyilatkozatot adjon. Ezért az eljárásért aztán a színházi titkár Károlyi és Schnitz ellen személyes szabadság megsértése, közszend elleni kihágás és becsület sértés miatt feljelentést tett, melyet dr. Schirilla bíró csütörtökön tárgyal a budapesti büntető járás-bírósnál. A tárgyaláson csak Schnitz jelent meg, kit a bíróság az összes vádak alól felmentett, mert a kérdéses jeleneteknek, a panaszoson kívül, más tanuja nem volt. Károlyi Károly ügyét új határnapon fogják tárgyalni.

Táviratok

Pártértekezletek.

Budapest márc. 11.

A nemzeti disszidensek ma este értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy az indemnitást bizalmi kérdések tekintik, ennőlfogva nem szavazák meg.

Ezután Apponyi Albert gróf kifejtette a párt programját.

A Kossuth-párt is értekezletet tartott, melyen Bartha Ödönt bízták meg, hogy holnap felszólaljon.

Szatmári Mór az adóbehajtások ügyében fog felszólalni és figyelmezteti Tiszát, az erre vonatkozólag Barabás Bélának tett ígéretére.

A néppárt is értekezletet tartott, melyen Csernoch Jánost bízták meg a felszólalással.

Thaly Kálmán üdvözlése.

Budapest, márc. 11.

Gróf Csáky Albin a főrendiház elnöke a következő táviratot intézte Thaly Kálmánhoz: „Éljen, éljen az igaz hazafi.”

Bécsből Thallóczy, a külügyminisztérium osztályfőnöke szintén meleg hangú táviratot küldött Thaly Kálmánhoz.

A bécsi magyarok és a parlamenti béke.

Budapest, márc. 11.

Négyszáz bécsi magyar, a parlamenti béke létrejötté alkalmából a következő táviratot intézte a képviselőház elnökéhez:

„Üdv a magyar képviselőknek hazafias elhatározásunkért. A tegnapi esemény örömkönnel csalt szemünkbe, oh, mily megkönnyebbültlen sóhajtott fel. E nap örök emlékére gyűjtést indítottunk valamely örökké megmaradó látható jelre, valószínűleg béke-kutrá Budapestben.”

A japánok előrenyomulása.

Budapest, márc. 11.

Londonból jelentik: A japánok a Jalu folyónál 200.000 főnyi sereggel, teljes visszavonulásra kényszerítették az oroszokat.

Nagy verekedés a bécsi egyetemen.

Budapest, márc. 11.

A bécsi egyetemen ma a csehek és és németek között óriási verekedés volt. Az osztrák diákok megtámadták a cseheket és az emeletről ledobtak egy csapat cseh diákok. A nagy verekedést végre is a rendőrség karddal verte szétjél.

Sikkasztó pénztáros.

Budapest, márc. 11.

A budapesti Császárfürdő pénztárosát, ma több ezer forintra menő sikkasztás miatt letartóztatták. A Császárfürdő a belügyminisztérium kezelése alatt áll.

Gyilkossági merénylet.

Budapest, márc. 11.

Bécsből jelentik, hogy a Ringstrassen a villamosról leugrott egy előkelő ur és revolverével többször rálőtt egy bécsi kereskedelmi utazó feltűnő szépségű nejeére, kit lábán és hátán súlyosan megsebesített. A merénylet, ki gróf Csáky György Napoleonnak nevezte magát s a király személye körüli miniszteriumban titkár, a rendőrségre szállították, hol különös viselkedése miatt őrlték velük. Állításuk szerint sem a férfi sem a nő nem ismerik egymást.

Budapesti gabona-tőzsde.

Készaru 5 fillérrel olcsóbb. A határidő-üzlet szintén lanya.

Jegyzetnek:	
Buza ápr.	836—36
okt.	830—31
Zab „	663—64
Rozs „	564—65
Tengeri máj.	534—34

REGÉNY.

Utazás a hatodik földrészen.

Irtá: Koréh Endre (21.)

Valószínűleg Hazib látogatásának valami célt tulajdonítottak. Arról süttogtak, hogy házasodni készül s leánykérőbe jött. Tiszteletére, mulattatására anyai estély, ünnepély volt, hogy tisztára belefáradt. Az egyik ilyen estélyen mutatták be neki Zeloménia egy legheirebb hadvezért, Bromatínurát. Ez, bár öreges ember volt, nem látszott rokkantnak s a mi katonánál ritka tulajdonság, szerfelett beszédes ur volt. Bizonys folyányul nézett végig a többiek, mintha azok alárendelt tisztjei lettek volna. Érezte előkelőségét, nagy befolyását, — talán szellemi fölényét is. Hódolatleljes tisztelettel fejezte ki Hazib előtt a felett való örömet, hogy a machár a herceg gyönyörűségére rendezendő nagy katonai harcjátékot őt rendelte mellé. Előre is kérte a kegyet, hogy magyarázatokkal szolgáljon.

— Remek hadsereg a miénk, fenséged el lesz ragadtatva, ha megálja s megismeri nagy képességeit, gyors mozgékony-ságát.

A mint Balmur megismerkedett az udvari főemberekkel, iparkodott velük tisztába jönni. Beszédjükből igyekezett kiérezni, milyen tanácsadók lehetnek, mennyi jóindulatot talál bennük a nép iránt. De nem sokat talált. Valamennyi fitymálva beszélt róla, mintha a nép nem is emberekből állana.

— Mi uram, szolt az egyik — csak azon dolgok iránt érdeklődünk, a mik a palota kapuján belül történnek. Idegenek vagyunk az azon kívüli életben. Ez itt benn fényesebb, értékesebb világ, olyan, mintha nem is a földön volna.

— De uram, a nép, a nép az semmi? — A nép? szolt gunyosan az udvaronc, a nép tömeg, hát féken kell tartani katonáink fegyverével. A nép szerepe az engedelmisség, a miénk az uralkodás rajtuk! Tegye meg kötelességét, fizessen adót, állítson katonát, — a többi a mi dolgunk.

— Ugy tudom, — jegyzé meg Balmur, — a machár uralma alatt áll Ragomia is? — Igen Ragomia, ez az egyik tartomány neve. Régen sok baj volt vele, de most már nincs, egészen megszéledült. A machár fegyverrel éreztették rajta hatalmukat s ez megtette a hatást.

Ugy halljuk, meg is vannak elégedve sorsukkal, pedig a nép mindig jobban akarja tudni, mi jó neki, mint a machár, a ki egyedül hivatott ennek megítésére.

— Érdekes, ugy látom, mindenütt más a felfogás. Nálunk bárki megjelenése a fejedelem előtt s elmondhatja panaszát. Itt nem?

— Mit gondol uram? Hogyan volna ez lehetséges? Nagyon megválogatjuk azt, a kit a hatalmas machár elé bocsátunk! Oh, a machár nyugalmát nem háboríthatja mindenféle oktanal panasz.

— Ragomiaba nem szokott elmenni a hatalmas machár?

— Minek? Nem is érdemi meg az a nép. Nyomorult, szegény, lázadó természetű. A kit a ragomok közül számba lehet venni, az ugys itt van s esengve várja, hogy a machár udvarában megfordulhasson.

— Eredeti. Ez előttem új dolog. Mi ottthon ugy vélekedünk, hogy a nép javáért mindent meg kell tenni s mert tudni akarja mi fáj, hol fáj a népeknek, maga a fejedelem is sokszor elvegyűl álmában a nép közé.

— De a fejedelmet titokban csak kísérik? Hátha baja esik, vagy megtámadják?

— Ugyan, ki támadná meg? Nem félünk mi a néptől, az igaz, hogy az sem félünk. Tudjuk, hogy egymásra vagyunk utalva, mi ő érettek élünk. Ezért ragaszkodnak is a fejedelemhez.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

